

LEGE Nr. 115 din 16 octombrie 1996
pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de
conducere și de control și a funcționarilor publici

Text în vigoare începând cu data de 9 martie 2005

REALIZATOR: COMPANIA DE INFORMATICĂ NEAMȚ

Text actualizat în baza actelor normative modificatoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la 9 martie 2005:

- [Legea nr. 161/2003](#);
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2004](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 601/2004](#);
- [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 14/2005](#).

ART. 1

Se instituie obligația declarării averii pentru demnitari, magistrați și asimilații acestora, persoane cu funcții de conducere și de control prevăzute în prezenta lege și pentru funcționarii publici, precum și procedura controlului averilor acestora în cazul în care există dovezi certe că anumite bunuri ori valori nu au fost dobândite în mod licit.

CAP. 1

Declararea averii

ART. 2

(1) Președintele României, deputații, senatorii, membrii Guvernului, consilierii prezidențiali, consilierii de stat, secretarii de stat, subsecretarii de stat, precum și asimilații acestora, magistrații și asimilații acestora, consilierii județeni și locali, primarii, viceprimarii, prefectii, subprefecții, persoanele cu funcții de conducere și de control și funcționarii publici care își desfășoară activitatea în cadrul autorităților publice centrale ori locale sau în cadrul instituțiilor publice ori de interes public, personalul încadrat la cabinetul demnitarului, membrii consiliilor de administrație și persoanele care dețin funcții de conducere, de la director, inclusiv, în sus, în cadrul regiilor autonome de interes național sau local, al companiilor și societăților naționale, societăților comerciale la care statul sau o autoritate a administrației publice locale este acționar, instituțiilor publice implicate în realizarea procesului de privatizare, Băncii Naționale a României, băncilor la care statul este acționar majoritar, au obligația să își declare averea, în condițiile prezentei legi.

(2) Obligația privind declararea averii revine, în condițiile prezentei legi, și persoanelor care sunt numite în funcție de către Președintele României, Parlament sau primul-ministru.

ART. 3

(1) Declarația de avere se face în scris, pe propria răspundere, și cuprinde bunurile proprii, bunurile comune și cele deținute în indiviziune, precum și cele ale copiilor aflați în întreținere, potrivit modelului prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta lege.

(2) Declarația de avere se depune în termen de 15 zile de la data numirii sau alegerii în funcție. În situația funcțiilor eligibile, care presupun validarea, depunerea declarației se face înaintea acesteia.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, persoanele care exercită funcțiile prevăzute la [art. 2](#) vor depune declarația de avere.

ART. 4

(1) Declarația de avere se depune după cum urmează:

a) Președintele României, consilierii prezidențiali și consilierii de stat depun declarația de avere la șeful Cancelariei Administrației Prezidențiale;

b) președinții Camerelor Parlamentului, deputații și senatorii depun declarația de avere la secretarul general al Camerei din care aceștia fac parte;

c) primul-ministru, membrii Guvernului, secretarii de stat, subsecretarii de stat și asimilații acestora, precum și consilierii de stat din aparatul de lucru al primului-ministru depun declarația de avere la secretarul general al Guvernului;

d) magistrații și asimilații acestora depun declarația de avere la Consiliul Superior al Magistraturii;

e) persoanele prevăzute la [art. 2](#) alin. (2) depun declarația de avere la secretariatele autorităților sau instituțiilor publice din care fac parte;

f) consilierii județeni și locali, precum și primarii și viceprimarii depun declarația de avere la secretarii unităților administrativ-teritoriale;

g) prefectii și subprefectii depun declarația de avere la secretarul general al prefecturii;

h) persoanele cu funcții de conducere și de control prevăzute la [art. 2](#) alin. (1), funcționarii publici și personalul încadrat la cabinetul demnitarului depun declarația de avere la compartimentul de resurse umane din cadrul autorităților publice, instituțiilor publice sau, după caz, al unităților din care fac parte.

(2) Declarația de avere se publică pe paginile de Internet ale Parlamentului, Guvernului, ministerelor, celorlalte autorități ori instituții publice centrale, prefecturilor sau consiliilor județene, după caz, ori în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, în termen de 30 de zile de la data depunerii. Cheltuielile de publicare se suportă de către persoanele juridice din care fac parte persoanele prevăzute la [art. 2](#).

(3) Persoana desemnată să primească și să păstreze declarațiile de avere eliberează depunătorului o dovadă de primire și ia măsuri pentru asigurarea publicării acestora, potrivit dispozițiilor alin. (2).

ART. 5

Declarația de avere reprezintă un act personal și irevocabil.

(2) *** Abrogat

ART. 6

(1) Persoanele prevăzute la [art. 2](#) au obligația ca, anual, în situația în care dobândesc bunuri de natura celor prevăzute în *anexă*, să își actualizeze declarația de avere. De asemenea, la încheierea mandatului sau la încetarea activității, ele au obligația să depună o nouă declarație privind averea pe care o dețin la data respectivă.

(2) Declarația prevăzută la alin. (1) va cuprinde și actele de înstrăinare cu titlu oneros sau gratuit, făcute în timpul exercitării mandatului sau al îndeplinirii funcției, a bunurilor de valoare cuprinse în declarație.

(3) Persoanele prevăzute la [art. 2](#), numite în funcții pe perioade mai mari de 4 ani sau pe durată nedeterminată, au obligația ca, din 4 în 4 ani, să depună o declarație de avere actualizată.

(4) Nedepunerea declarației în termenul prevăzut la [art. 3](#) alin. (2), neactualizarea declarației de avere, din motive imputabile, până la data de 31 decembrie a fiecărui an, în situația dobândirii unor bunuri, potrivit alin. (1), sau nedepunerea unei noi declarații în termen de 15 zile de la încetarea activității ori, după caz, de la expirarea celor 4 ani de la ultima declarație conduce la declanșarea din oficiu a procedurii de control.

ART. 6¹

(1) Persoanele care candidează pentru funcția de Președinte al României, deputat, senator, consilier județean, consilier local sau primar au obligația să își declare averea.

(2) Declarația de avere se depune la Biroul Electoral Central sau, după caz, la biroul electoral de circumscripție, o dată cu declarația de acceptare a candidaturii, în două exemplare. Biroul electoral de circumscripție transmite un exemplar al declarațiilor de avere la consiliul județean.

(3) Declarațiile de avere ale candidaților pentru funcția de Președinte al României se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, în termen de 5 zile de la data depunerii.

(4) Declarațiile de avere ale candidaților pentru funcția de deputat, senator, consilier județean, consilier local sau primar se publică pe paginile de Internet ale consiliilor județene în termen de 5 zile de la data depunerii.

CAP. 2

Controlul averilor

ART. 7

În cazul în care între averea declarată la data investirii sau numirii în funcție a persoanelor prevăzute la [art. 2](#) și cea dobândită pe parcursul exercitării funcției se constată diferențe vădite și există dovezi certe că unele bunuri ori valori nu puteau fi dobândite din veniturile legale realizate de persoana în cauză sau pe alte căi licite, averea este supusă controlului, în condițiile prezentei legi.

A. Comisia de cercetare

ART. 8

(1) Pe lângă fiecare curte de apel va funcționa o comisie de cercetare a averilor, formată din:

- doi judecători de la curtea de apel, desemnați de președintele acesteia, dintre care unul în calitate de președinte;

- un procuror de la parchetul care funcționează pe lângă curtea de apel, desemnat de procurorul general al acestui parchet.

(2) Președintele și membrii comisiei de cercetare sunt desemnați pe o perioadă de 3 ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți, care vor înlocui pe titulari în cazul în care aceștia, din motive legale, nu vor putea lua parte la lucrările comisiei de cercetare.

(3) Comisia de cercetare are un secretar desemnat de președintele curții de apel dintre grefierii acestei instanțe.

ART. 9

(1) Comisia de cercetare va începe acțiunea de control de îndată ce este sesizată cu o cerere de cercetare.

(2) Cererea de cercetare poate fi făcută de către:

a) procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel, procurorul general al Parchetului Național Anticorupție sau conducătorul autorității publice la care a funcționat ori funcționează cel a cărui avere este supusă cercetării;

a) procurorul general al parchetului de pe lângă curtea de apel sau conducătorul autorității publice la care a funcționat ori funcționează cel a cărui avere este supusă cercetării;

b) persoanele care ocupă funcțiile sau demnitățile publice prevăzute la [art. 2](#) și cărora li s-au adus imputări publice cu privire la proveniența averii pe care o dețin.

(3) Persoanele prevăzute la alin. (2) lit. a) pot fi sesizate de către orice cetățean care are cunoștință și care furnizează indicii certe că o persoană dintre cele prevăzute la [art. 2](#) a dobândit bunuri de valoare pe care nu le-ar fi putut dobândi din veniturile legale realizate de persoanele în cauză sau pe alte căi licite.

(4) Cererile de cercetare se adresează comisiei de cercetare de pe lângă curtea de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului.

(5) Sesizările anonime nu pot conduce la declanșarea acțiunii de control al averii.

ART. 10

Dacă persoana a cărei avere este supusă controlului este căsătorită, controlul se extinde și asupra averii și veniturilor dobândite de celălalt soț. Sunt supuse controlului și bunurile de valoare ce fac obiectul declarării, realizate prin persoane interpușe sau transmise cu titlu oneros către ascendenți, descendenți, frați, surori și afinii de același grad, precum și cele transmise cu titlu gratuit către orice persoană.

ART. 11

Cererea de cercetare va indica, în mod obligatoriu, dovezile pe care se întemeiază și sursele de unde acestea pot fi solicitate sau va fi însoțită de acte doveditoare.

ART. 12

(1) Actele și lucrările comisiei de cercetare nu sunt publice. Persoana în cauză poate lua cunoștință de actele și lucrările dosarului și poate fi asistată de avocat.

(2) Președintele dispune citarea de urgență, în fața comisiei de cercetare, a persoanei care a făcut cererea de cercetare sau a reprezentantului acesteia, precum și a celui a cărui avere este supusă cercetării și a soțului sau soției, după caz, pentru a fi ascultați. Comisia de cercetare poate cita orice persoană care ar putea da relații utile pentru lămurirea provenienței bunurilor celui cercetat și poate solicita autorităților publice sau oricărei alte persoane juridice informații necesare pentru soluționarea cauzei. Cei care, în perioada supusă controlului, au dobândit bunuri de la persoana în cauză vor fi ascultați în mod obligatoriu.

(3) Comisia de cercetare poate efectua cercetări locale sau poate dispune efectuarea unei expertize pentru lămurirea cauzei.

(4) Cercetările efectuate de alte persoane decât membrii comisiei de cercetare sunt nule.

ART. 13

(1) Cei citați în fața comisiei de cercetare vor fi ascultați pe rând și vor prezenta dovezile care au stat la baza cererii de cercetare. Persoana a cărei avere este supusă cercetării va putea produce în fața comisiei probe în apărare sau va putea solicita administrarea acestora de către comisie și, dacă consideră necesar, poate depune o declarație în care va arăta veniturile realizate și modul dobândirii averii.

(2) Comisia de cercetare poate dispune măsuri asigurătorii prin care să împiedice înstrăinarea bunurilor ce aparțin persoanei a cărei avere este supusă controlului, precum și a celor aparținând persoanelor prevăzute la [art. 10](#), dacă din probe administrate rezultă că aceste măsuri sunt necesare.

(3) Măsura de indisponibilizare poate fi totală sau parțială și poate fi luată și în cazul depozitelor și certificatelor bancare sau C.E.C.

(4) Măsurile prevăzute la alin. (2) încetează la data rămânerii definitive a ordonanței de clasare.

ART. 14

(1) Comisia de cercetare hotărăște cu majoritate de voturi, în cel mult 3 luni de la data sesizării, pronunțând o ordonanță motivată, prin care poate dispune:

- a) trimiterea cauzei spre soluționare curții de apel în raza căreia domiciliază persoana a cărei avere este supusă controlului, dacă constată, pe baza probelor administrate, că dobândirea unei cote-părți din aceasta sau a anumitor bunuri determinate nu are caracter licit;
- b) clasarea cauzei, când constată că proveniența bunurilor este justificată;
- c) suspendarea cercetării și trimiterea cauzei parchetului competent, dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni.

(2) *Ordonanța de clasare se comunică părților și parchetului de pe lângă curtea de apel, în a cărei rază funcționează comisia sau, după caz, procurorului general al Parchetului Național Anticorupție, precum și direcției generale județene a finanțelor publice în a cărei rază domiciliază persoana a cărei avere este supusă cercetării.*

ART. 15

Controlul se reia de către comisia de cercetare, dacă:

- a) după clasarea cauzei apar elemente noi care pot conduce la o soluție contrară;
- b) organul de urmărire penală, după efectuarea cercetărilor, în situația prevăzută la [art. 14](#) alin. (1) lit. c), nu sesizează instanța penală.

B. Instanța de judecată

ART. 16

(1) Președintele curții de apel sau președintele secției, primind dosarul, fixează termen de judecată și dispune citarea tuturor părților care au fost chemate la comisia de cercetare. Statul, prin Ministerul Finanțelor Publice, va fi întotdeauna citat în instanță. Participarea procurorului este obligatorie.

(2) Judecătorii și procurorul care au făcut parte din comisia de cercetare nu pot participa la judecată.

ART. 17

(1) Judecarea cauzei se face pornind de la probele administrate în fața comisiei de cercetare. La prima zi de înfățișare, părțile pot solicita probe noi și curtea de apel va putea dispune încuviințarea acestora, acordând un nou termen.

(2) Până la soluționarea definitivă a cauzei, instanța de judecată poate dispune indisponibilizarea bunurilor, dacă această măsură nu a fost luată în condițiile [art. 13](#).

ART. 18

(1) Dacă se constată că dobândirea unor bunuri anume determinate sau a unei cote-părți dintr-un bun nu este justificată, curtea de apel va hotărî fie confiscarea bunurilor sau a cotei-părți nejustificate, fie plata unei sume de bani, egală cu valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză. În cazul obligării la plata contravalorii bunului, instanța va stabili și termenul de plată.

(2) Dacă în legătură cu bunurile a căror proveniență este nejustificată rezultă săvârșirea unei infracțiuni, instanța trimite dosarul la parchetul competent, pentru a analiza dacă este cazul să pună în mișcare acțiunea penală.

(3) În cazul în care se constată că proveniența bunurilor este justificată, instanța hotărăște închiderea dosarului.

C. Căi de atac

ART. 19

(1) Împotriva ordonanței de clasare a comisiei de cercetare, părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procurorul pot face recurs la Înalta Curte de Casație și Justiție, în termen de 10 zile de la comunicare.

(2) Ordonanța de trimitere a cauzei spre soluționare instanței nu poate fi atacată cu recurs decât o dată cu sentința pronunțată asupra fondului.

ART. 20

Sentințele curții de apel pot fi atacate cu recurs de către părțile interesate, Ministerul Finanțelor Publice și procuror, în termen de 15 zile de la comunicare, la Înalta Curte de Casație și Justiție.

CAP. 3

Proceduri speciale

ART. 21

(1) Cercetarea averii Președintelui României, a deputaților, senatorilor, membrilor Guvernului, secretarului general al Guvernului, conducătorilor autorităților publice numiți de Președinte, de Parlament sau de primul-ministru, a judecătorilor Curții Constituționale, consilierilor de conturi, membrilor Colegiului juridicțional al Curții de Conturi și procurorilor financiari de pe lângă aceasta, a magistraților de la Înalta Curte de Casație și Justiție și de la parchetul de pe lângă aceasta, de la Parchetul Național Anticorupție, precum și de la curțile de apel și de la parchetele de pe lângă acestea, aflați în funcție, se face de către o comisie specială formată din:

- doi judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, desemnați de adunarea generală a acestei curți, dintre care unul în calitate de președinte;

- un procuror de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, desemnat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(2) Președintele și membrii comisiei sunt desemnați pe o perioadă de 3 ani. Pe aceeași perioadă și de către aceleași persoane vor fi desemnați și trei supleanți.

(3) Comisia are un secretar desemnat de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție dintre magistrații-asistenți.

ART. 22

Cererea de cercetare poate fi făcută de către:

a) ministrul justiției, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorul general al Parchetului Național Anticorupție;

b) persoanele prevăzute la [art. 21](#) alin. (1), în cazul în care averea lor a format obiectul unor imputări publice.

ART. 23

Comisia va proceda la cercetarea averii persoanelor în cauză, de îndată ce va fi sesizată potrivit dispozițiilor prevăzute la [art. 9-15](#).

ART. 24

(1) Cauzele privind persoanele prevăzute la [art. 21](#) alin. (1) se judecă la Înalta Curte de Casație și Justiție, în complet format din trei judecători desemnați de președintele acestei curți.

(2) Recursurile se judecă în complet format din nouă judecători.

(3) Dispozițiile [art. 16-20](#) se aplică în mod corespunzător.

ART. 25

Averea Președintelui României va putea fi cercetată numai după încetarea exercitării mandatului, iar pe durata acestuia, numai la solicitarea sa sau pe baza hotărârii Parlamentului României, adoptată cu votul majorității deputaților și senatorilor. În acest ultim caz, Președintele României poate da Parlamentului explicații cu privire la faptele ce i se impută.

CAP. 4

Dispoziții finale

ART. 26

(1) Dispozitivul hotărârii judecătorești, rămasă irevocabilă, prin care se constată proveniența ilicită a unor bunuri, se publică în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și se comunică organului de specialitate al Ministerului Finanțelor Publice de la domiciliul persoanei a cărei avere a fost cercetată, în vederea executării. Cheltuielile de publicare se suportă din bugetul Ministerului Justiției.

(2) Bunurile confiscate se vor valorifica prin vânzare la licitație, sumele obținute făcându-se venit la bugetul de stat. Prețul de pornire a licitației nu poate fi mai mic decât valoarea bunului, stabilită de instanță pe bază de expertiză.

(3) Vânzarea bunurilor și încasarea debitelor stabilite în condițiile prezentei legi se efectuează de către organele fiscale, în conformitate cu dispozițiile legale referitoare la executarea silită împotriva persoanelor fizice pentru neachitarea creanțelor bănești datorate statului.

(4) Cheltuielile făcute pentru depozitarea, conservarea și valorificarea bunurilor confiscate se scad din sumele obținute din vânzarea acestora.

ART. 27

În cazul în care bunurile confiscate sunt obiecte din metale rare sau pietre prețioase, titluri de valoare, mijloace de plată străine, obiecte de artă, colecții de valoare și obiecte de muzeu, acestea se depun la

Banca Națională a României sau, după caz, la Ministerul Culturii și Cultelor, în vederea valorificării prin vânzare la licitație.

ART. 28

(1) Procedura de cercetare și de judecare a provenienței bunurilor, începută asupra unei persoane, continuă și împotriva moștenitorilor acesteia.

(2) Cercetarea poate fi pornită și direct împotriva moștenitorilor, dar numai în termen de 3 ani de la data deschiderii succesiunii. Moștenitorii răspund numai în limita valorii activului succesoral.

(3) Cererea de cercetare a averii unei persoane, care a deținut o demnitate sau o funcție publică dintre cele prevăzute în prezenta lege, poate fi făcută în termen de cel mult 5 ani de la data încheierii mandatului sau a eliberării din funcție.

ART. 29

Toate actele de procedură în această materie sunt scutite de orice taxă de timbru, iar în cazul valorificării bunurilor prin vânzare la licitație, nu se percepe taxa pe valoarea adăugată.

ART. 30

Sumele necesare pentru efectuarea expertizelor dispuse din oficiu se avansează dintr-un fond prevăzut în bugetul Ministerului Justiției, în cazul clasării cauzei ele suportându-se din bugetul de stat.

ART. 31

Dispozițiile prezentei legi se întregesc cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele privind executarea creanțelor bugetare.

ART. 32

Ordonanța de clasare a comisiei de cercetare rămasă definitivă sau, după caz, hotărârea instanței de judecată rămasă irevocabilă, prin care se constată că proveniența bunurilor este justificată, va fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a. Cheltuielile de publicare se suportă din bugetul Ministerului Justiției.

ART. 33

(1) Persoana a cărei avere a fost declarată, în total sau în parte, nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, va fi destituită sau revocată, după caz, din funcția pe care o deține.

(2) Deputatul sau senatorul a cărui avere a fost declarată nejustificată, printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, este considerat incompatibil.

ART. 34

În sensul prezentei legi, funcționar public este persoana numită sau aleasă într-o funcție publică, cu caracter de permanență, în serviciul unei autorități publice centrale sau locale ori într-o instituție publică subordonată acesteia. Funcționari publici pot fi și în cadrul regiilor autonome.

ART. 35

(1) Fapta aceluia care, în sesizarea adresată persoanelor prevăzute la [art. 9](#) alin. (2) lit. a) și la [art. 22](#) lit. a), face afirmații mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor unei persoane fizice ce ocupă una dintre funcțiile prevăzute la [art. 2](#), constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Producerea ori ticluirea de probe mincinoase cu privire la caracterul ilicit al provenienței bunurilor unei persoane ce ocupă una dintre funcțiile publice prevăzute la [art. 2](#) se pedepsește cu închisoare de la un an la 5 ani.

ART. 36

Fapta persoanelor prevăzute la [art. 2](#), de a face declarații de avere care nu corespund adevărului, constituie infracțiunea de fals în declarații și se pedepsește potrivit [Codului penal](#).

ART. 37 *** Abrogat

ART. 38

Persoanele prevăzute la [art. 2](#), care au deținut funcții publice similare celor menționate la acest articol, după 1 ianuarie 1990, având, potrivit reglementărilor legale în vigoare, obligația declarării averii, pot fi supuse controlului averilor, potrivit procedurilor stabilite prin prezenta lege, dacă există dovezi certe că anumite bunuri ori valori, pe care le au în patrimoniu, nu au fost dobândite în mod licit.

ART. 39

Magistrații care fac parte din comisiile prevăzute la [art. 8](#) și [21](#), precum și greșierii care efectuează lucrările pentru aceste comisii beneficiază de indemnizația prevăzută la [art. 13](#) alin. (1) din Legea nr. 50/1996 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului din organele autorității judecătorești.

ART. 40

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă [Legea nr. 18/1968](#) privind controlul provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice, care nu au fost dobândite în mod licit, dispozițiile [art. 68](#) alin. (3) din Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, [art. 69](#) din Legea privatizării societăților comerciale nr. 58/1991 și [Hotărârea Guvernului nr. 473/1993](#) privind declararea averilor de către funcționarii publici din cadrul autorităților puterii executive, precum și orice alte dispoziții contrare.